

**EXKURZE
PRAHA
2019**

OBSAH:

Soubor památek – BAROKNÍ PRAHA

1. Kostel sv. Ignáce
2. Kostel sv. Jana Nepomuckého na Skalce
3. Kostel Nejsvětější Trojice
4. Kostel sv. Mikuláše, Staré Město
5. Clam-Gallasův palác
6. Kostel sv. Klimenta
7. Kostel sv. Salvátora
8. Kostel sv. Františka
9. Sochy na Karlově mostě
10. Kostel sv. Josefa
11. kostel sv. Tomáše
12. kostel sv. Mikuláše, Malá Strana

Soubor památek – KUBISTICKÁ PRAHA

1. Banka Československých Legií
2. Dům u Černé Matky Boží

EXKURZE PRAHA – úvod:

Koncem května jsme my, studentky Pedagogické fakulty, Univerzity Karlovy v Praze z katedry výtvarné výchovy, dva dny objevovaly skvosty Prahy. První den, ačkoli nám počasí nepřálo, jsme se dozvídaly o památkách barokní Prahy, především o kostelech. Pod vedením doc. PhDr. Jaroslava Bláhy, Ph.D., který naše projekty věcně doplňoval a díky kolegyním, které nám přednášely o jednotlivých kostelech, jsme se mohly nejen dozvědět něco zajímavého, ale zároveň se dostat i do interiérů.

Druhý den, když jsme procházeli kubistickou Prahou, tentokrát pod vedením Mgr. Viktora Čecha, nám počasí ráno také moc nepřálo, ale později se vyjasnilo. Tuto cestu jsme začali v blízkosti naší alma mater, u budovy Diamant. Přes Zajícovu Lampu jsme se dostali k Legiobance a naše cesta končila na Výtoni u domu v Neklanově ulici.

KOSTOL SV. IGNÁCE (SK)

Kostol sv. Ignáca na Karlovom námestí bol vybudovaný v rokoch 1665-1670. Stavba bola zahájená C. Laragem a polírom D. Luragem. V rokoch 1671-1677 sa na stavbe podieľal M. Reiner. Kostol je ranné baroková stavba a je chránený ako kultúrna pamiatka.

Priečelie kostola smeruje do Karlova námestia. Bolo vyzdobené sochou Sv. Ignáca v mandorle. Vež kostola a kruchtu postavil v rokoch 1686-1688 P.I. Bayer. Takisto vyzdobil aj priečelie kostola portikom. Na portiku sú umiestnené sochy jezuitských svätcov. Autorstvo je pripisované sochárovi A. Soldatimu, ktorý sa taktiež podieľal na výzdobe interiéru.

Interier:

Hlavná loď je priamo osvetlená polkruhovými oknami nad dvoma pásmami bočných kaplniek, nad čím je vedená empóra. Valenú klenbu lodi delia pásy. Steny a klenby sa vyznačujú bohatými reliéfnymi štruktúrami, ktoré vytvoril Tommaso Soldati. V lunetových výsekoch klenby sú dosadené busty českých patrónov. Na hlavnom oltári je z červeného mramotu obraz Svätého Ignáca z Loyoly, ktorý vstupuje do nebeskej slávy od Jana Jiriho Heinschez v roku 1688. Od Heinschez sú v kostole ešte ďalšie dva obrazy: Prenesenie tela sv. Václava (1692) a v kaplnke českých patrónov a Ukrižovaný s dušami v očistci (okolo 1690) v Dušičkovej kaplnke. Štyri oltárne obrazy sv. Barbory, cv. Aloiza z Gonzagy, sv. Libora a sv. Františka Xaverského v kaplnkách, namaľoval Ignác Raab. Na sochárskej výzdobe sa podieľal M. V. Jäckel, jeho dielňa vyzdobila nielen oltáre sochami svätcovale tak isto prospekt varhan soškami anjelov s hudobnými nástrojmi, mladšiu sochársku výzdobu dodali Ignác František Platzer, Richard J. Prachner (výzdoba barokovej kazateľne zdoby okolo roku 1770) a ďalší umelci. V kaplnke sv. Alouza z Gonzagy je Mariánsky pútnický oltár s obrazom Panny Márie Pekarskej, patrónky Horného Slezska a s kópiou talianskeho obrázku Panny Márie Dobrej rady (z talianskeho Genezana) na Svätostánku.

Exterier:

Rannú barokovú trojdielnú baziliku v rokoch 1665_1678 postavil architekt Carlo Lurago podľa vzoru materského Jezuitského chrámu II. Gesú v Ríme a dokončil ju staviteľ Martin Reiner ako baziliku s úzkymi bočnými kaplnkami, vzájomne prepojenými priechodmi s trojbokým tympanonem v priečelí a s hranolovou vežou završenou bání nad východným záverom. Mohutné západné priečelie nesie na vrchole sochu sv. Ignáca so svätožiarov a so pozlátenými iniciálami AMDG na hrudi (Ad maiorem Dei gloriam - heslo Jezuitského rádu). V tympanonu je latinský nápis s chronografom a letopočtom 1671. Schodisko s kamenným portikom s ôsmymi sochami jezuitských

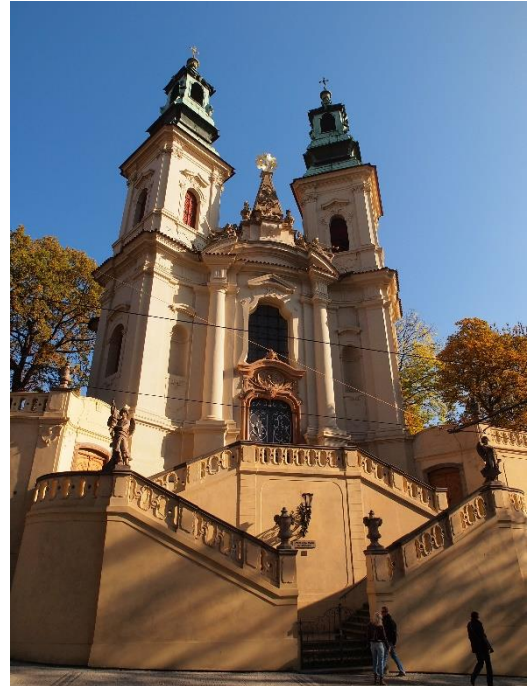
svätcov okolo Krista Spasiteľa z dielne M.V. Jäckela boli pristavený až v roku 1699 podľa projektu Pavla Ignáca Bayera takisto ako vež.

Fotografie: Ľudmila Kravcová
Napsala: Ľudmila Kravcová

KOSTOL SV. JÁNA NEPOMUCKÉHO NA SKALCE (SK)

V miestach, kde sa Nové Mesto pražskej zvažuje smerom do Nuslí, v tesnom susedstve kedysi dobytčieho trhu, sa hovorievalo Na Skalke. Bývala tu jedna z viníc Nového Mesta pražského, na ktorej vznikla už v polovici 17. storočia malá kaplnka, zriadená ku cti Janu Nepomuckému.

Nádherná baroková novostavba kostola, vykonaná podľa návrhu Kiliána Ignáca Dienzenhofera, bezprostredne súvisí so svätorečením Johanka z Pomuku. Bol to rozhodujúci moment pre výstavbu chrámu v rokoch 1730-1738. Avšak aj po tomto dátume pokračovalo vybavenie interiéru, bola dodávaná umelecké diela, realizovaná výzdoba, a to až do roku 1753.

Neoddeliteľnou súčasťou stavby je však tiež dvojramenné schodisko k hlavnému vchodu, ktoré ešte podčiarkuje dokonalosť jednoduchoj dispozície a radikálne barokového riešenie geniálneho architekta. Impozantný priečelie s dvoma vežami je výraznou dominantou Nového Mesta.

Svätý Ján Nepomucký je vraj najslávnejším Čechom, aspoň čo do počtu stvárnení, ktorá sa vo svete vyskytujú. Množstvo soch i obrazov tohto svätca je naozaj úctyhodné. Vzorom im často bol model umiestnený práve v interiéri tohto kostola, ktorého autor, zakladateľ barokové sochárske dielne Ján Brokoff, ho vytvoril už v roku 1682. Vznikol tak drevený, bohato zlatený návrh pre bronzovú sochu na Karlovom moste. Vnútri kostola je to predovšetkým sama architektúra, ktorá svojím oktogonálnym tvarom každého zaujme. Dopĺňa ju kupoly a nástropné maľba Karla Kovare predstavujúce glorifikáciu a Mučenie svätého Jána. Pozornosť púta hlavný oltár, ktorého pozlátene reliéfy pripomínajú zázraky sv. Jána i spoveď kráľovnej Žofie. Po oboch stranách nájdete sochy krajinských patrónov sv. Václava a sv. Ludmily. Tiež kazateľnica a ďalšie oltáre sú bohato zdobené rezbami. Väčšinou ide o výsledky práce dielne Ignáca Františka Platzera či Jána Antonína Quittainera.

Fotografie: Ľudmila Kravcová
Napsala: Ľudmila Kravcová

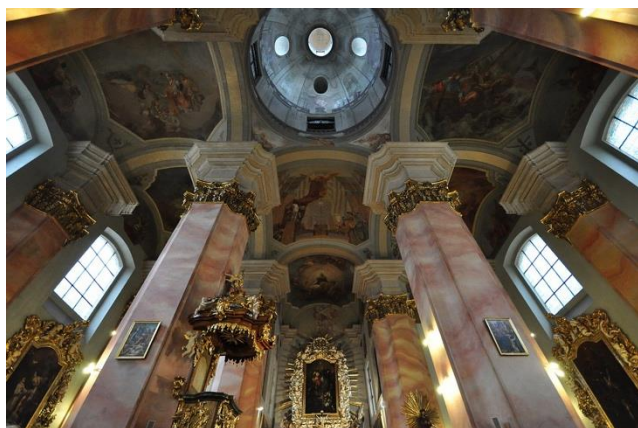
KOSTOL NEJSVATĚJŠEJ TROJICE

Gotická kaplnka zasvätená sv. Ondrejovi (podľa iných prameňov sv. Antonovi) vznikla snáď na základoch staršej stavby začiatkom 14. storočia, je doložená roku 1358 a bola nazývaná kaplnkou všetkých remeselníkov. Má sa za to, že slúžila potrebám remeselníkov, ktorí po 25 rokov pracovali na stavbe blízkeho Emauzkého kláštora a podľa niektorých bádateľov bol vo svojich proporciách zmenšenou kópiou kláštorného chrámu. Za husitských vojen bola vypálená a pri obnove roku 1460 dostala nové patrocínium Najsvätejšej Trojice.

Náročnejšia baroková prestavba podľa plánov P.I. Bayera z roku 1724 sa neuskutočnila, ale roku 1728 bola loď výrazne predĺžená a kostol prestavaný, záver však zostal zachovaný. Roku 1751 bola k južnej stene pristavaná štvorcová kaplnka Kalvárie a v rokoch 1781-1782 veža a zrejme aj osemboká sakristie. Roku 1871 bol kostol opravený a pristavené zádverie ku vchodu na kruchta.

Jednolodový podlhovastá stavba s päťbokým gotickým záverom, osembokou sakristiou na východnom a vežou na západnom konci. Presbytérium nie je oddelený víťazným oblúkom, nepravú klenbu v piatich poliach oddelených pasy tvorí drevená omietaná konštrukcia. Nad portálkom do sakristie boli objavené zvyšky gotické fresky. Priestranná kruchta je podklenutá aj zaklenutá plackou, rovnako ako kaplnka Kalvárie.

Mobiliár kostola je vrcholne barokový z polovice 18. storočia, titulnej obraz sv. Trojica na hlavnom oltári je zrejme starší. Nad priemer vyniká oltár v kaplnke Kalvárie. V kostole je rad náhrobných kameňov z 16.-18. storočia. Na veži sú dva zvony od Brikcího z Cimperka rokov 1559 a 1594, s českými a latinskými nápismi.

Fotografie: Ľudmila Kravcová
Napsala: Ľudmila Kravcová

KOSTEL SV. MIKULÁŠE NA STARÉM MĚSTĚ

Další naší zastávkou byl kostel sv. Mikuláše na Starém Městě a Clam-Gallasův palác. Tyto objekty jsem si vzala na starost já a hrozně jsem doufala, že se nevyskytne žádný problém. Ale bohužel se objevil. Nedokázala jsem zařídit vstup ani do jednoho objektu. V den exkurze se v kostele sv. Mikuláši pořádala, jak mše, tak i svatba. A v Clam-Gallasově paláci probíhá rozsáhlá rekonstrukce, tak byla většina věcí zakrytá lešením.

Interiér:

U kostela sv. Mikuláše se nám přesto podařilo nakouknout dovnitř, i když jen mezi dveřmi, ale lepší než nic a díky tomu jsme mohli spatřit nádherný křišťálový lustr, ve tvaru carské koruny, který pochází z Harrachova. Kousek varhan a hlavní oltář, z umělého mramoru, s obrazem od Karla Špillara. Nad balkóny jsou ve štukových zlacených rámech freskové obrazy. Kostel mě zaujal spíše interiérem, protože exteriér je odlišný od ostatních barokních památek.

Exteriér:

Kostel byl postaven Kiliánem Ignácem Dientzenhoferem. Exteriér kostela je hlavně odlišný v tom, že na rozdíl od jiných barokních památek u nás, není moc dynamický, ale spíše plochý. Dynamiku tvoří pouze pár doplňujících prvků. A to přesněji sochy od sochaře Antonína Brauna, štuková výzdoba od Bernarda Spinettiho a čtyři sloupy. Kostel má dále dvě postranní věže. Mezi věžemi se nachází kopule, která je přibližně o metr nižší než obě věže a zevnitř je bohatě vyplněna freskami od Kosmy Damiána Assama.

Fotografie: Monika Pešoutová
Napsala: Monika Pešoutová

CLAM-GALLASŮV PALÁC

Na Clam-Gallasově paláci probíhaly rozsáhlé opravy, ale přesto jsme se zkusili zeptat, jestli je možné vidět aspoň schody, které jsou významnou kamenickou prací. Bohužel byly zakryté, a tak nám nezbývalo nic jiného než si prohlédnout pouze jen jednoho z Gigantů, který nebyl pod lešením a zakryt. Dvojici gigantů, které měl na starosti Matyáš Braun, se tyčí u vstupu do paláce a jsou skoro až součástí portálu, na kterém se pracovalo ve

stejnou dobu. Sochy tam stojí jako dva mohutný hlídači a je nemožné je přehlédnout. Dříve se v areálu paláce nacházel i kostel, ale ten byl pro vytvoření místa zbořen a nyní na jeho místě stojí kašna se sochou. Když se podíváme na známá fakta, budova paláce je složen z několika budov, které byly spojeny pro vytvoření tříkřídlého paláce, který postavil Johann Bernhard Fischer z Erlachu. Palác je často přirovnáván k Hornímu Belvederu, který je také od Fischera. Z mého pohledu se Clam-Gallasův palác s horním Belvederem nemůže porovnávat, protože se mi zdají stavby dosti odlišné, ale to rozhodně nevyvrací velikost a krásu tohoto paláce. Jediné v čem se budovy moc neliší je průčelí, které je kvůli úzké ulici omezeno, a proto je ploché.

Fotografie: Monika Pešoutová
Napsala: Monika Pešoutová

KOSTEL SV. KLIMENTA

Příchod:

Vystoupili jsme na Staroměstské a vydaly jsme se hledat kostel sv. Klimenta. Procházíme Valentinskou ulicí okolo hlavní městské knihovny a před námi se už tyčí zeď Klementina. Na Mariánském náměstí nás přivítala Kašna Terežka. Socha dívky s dvěma džbánky, ze kterých teče voda znázorňující dva prameny Vltavy od Václava Prachnera. Tato socha je součástí zdi Clam-Gallasova paláce - když už okolo půjdete, doporučuji si prohlédnout barokní architekturu a Braunovy giganty. Než jsem se dostali ke kostelu potkali jsme spoustu turistů či milovníků procházek po Starém městě. Nechyběli ani obchody a restaurace s předraženým sortimentem. V Karlově ulici už na nás vykoukla Vlašská kaple, která má vstupní portál spojený s kostelem sv. Klimenta. Je o více než sto let starší než kostel sv. Klimenta., ten byl vystaven v letech 1711-1715 Janem Antonínem Luragem, podle projektu jehož nejpravděpodobnějším autorem je František Maxmilián Kaňka.

U kostela:

Počasí nebylo nejhorší ale po dřívější telefonické domluvě náš vstup do interiéru kostela byl dohodnut na půl pátou, my ovšem byly v terénu už od tří hodin, a tak jsme si stihly projít zvenku celý areál Klementina. Mimo jiné se podívat na krásné průčelí kostela sv. Salvátora (hlavní chrám Klementina) a kostela sv. Františka serafínského. Ocitli jsme se před Karlovým mostem a jeho Staroměstskou mosteckou věží. Zašly jsme do dvora Klementina a šli se podívat na kostele Klimenta z druhé strany. Na dvoře před vstupem do knihovny mě zaujal kovový strom se zavěšenými klíči. Strom vytvořil sochař Lukáš Rais a stojí před knihovnou od roku 2006, ovšem bez klíčů. Ty byly dodány a jako vzpomínka na Listopad 1989.

Vstup a interiér:

Do kostela přicházíme půl hodiny před bohoslužbou a s námi i pár prvních lidí. Když člověk vejde ze všeho první je uchvácen bohatou barokní výzdobou. V zadní části hlavní lodi kostela jsem si nejdříve všimla ochozu nad námi s vlnitou barokní architekturou, štukovou výzdobou od Štěpána Götzlera a varhanami. V pohledu nahoru mě dále zaujal strop s freskou od Jana Hiebla. Ten zaplnil strop celkem čtyřmi freskami v klenebních čtvercovitých polích, na motivy legend o Sv. Klimentovi. Jako první jsem se šla zeptat na pořizování fotografií, v normálním případě je fotografování zakázáno, ale po nesnadné domluvě se mi podařilo pořídit pár snímků z interiéru kostela. Vzhledem k časové tísní, situace před bohoslužbou, jsme postupovali kostelem rychle. Bohatá výzdoba a spousty umělecko-řemeslné práce jsem si nemohla prohlédnout tak jak bych si přála. Při vchodu do kostela pod kruchtou se nacházejí krásné dřevěné zповědnice s řezbářskou prací a sochami z dílny Matyáše Bernarda Brauna. Jednolodní kostel má šest bočních oltářů se sochařskou výzdobou též od Brauna a obrazy od Petra Brandla. Když jsme se podél krásně zdobených oltářů dostali téměř před hlavní oltář, vlevo jsme si mohly prohlédnout krásně zdobenou kazatelnu, kterou drží sochy čtyř andělíčků (Braunova dílna). A před námi už je hlavní oltář s iluzivní architekturou, která bere dech.

V kostele jsou bohoslužby ve staroslověnštině a ukrajinštině. Velmi často se zde pořádají koncerty vážné hudby na něž vás před vstupem upozorní vždy poutač a probíhá tu i prodej lístků. Myslím, že takový koncert je skvělá příležitost jak si kostel prohlédnout, užít si výbornou akustiku, atmosféru a kulturní zážitek. Bohužel na žádném jsem zatím nebyla.

Fotografie: Zuzana Chytilová

Napsala: Zuzana Chytilová

KOSTEL NEJSVĚTĚJŠÍHO SALVÁTORA

Kostel Nejsvětějšího Salvátora se nachází příznačně v centru Prahy, přímo u Karlova mostu. Sídlí v komplexu budov bývalé jezuitské koleje Klementinum, kde má dnes své sídlo také Národní knihovna České republiky a další knihovny a studovny, využívané vědci a studenty z celé republiky.

Ráňe barokní kostel je jedním ze tří kostelů, které se nacházejí v areálu Klementina. Stavba kostela se odvíjela od roku 1578 a plán podle některých zdrojů vypracoval Fontana di Brusata. Velmi podstatně zasáhl do stavebního organismu kostela Nejsvětějšího Salvátora architekt Carlo Lurago. V letech 1638–1640 provedl vestavbu empor v bočních lodích při presbytáři, v pátém desetiletí pak vestavbu empor v bočních lodích při hlavní lodi. Lurago také po roce 1653 upravil fasádu západního průčelí a přistavěl portikus.

Interiér:

Na výzdobě kostela Nejsvětějšího Salvátora se podílela celá řada významných umělců. Na průčelí jsou sochy ráňe barokního sochaře Jana Jiřího Bendla z let 1655–1660. Trojúhelníkový štít zdobí socha Salvátora (Spasitele) a čtyři sochy evangelistů. Pod nimi je v nice umístěna Panna Maria Immaculata. Následují sochy řádových „otců“, sv. Ignáce z Loyoly, sv. Františka Xaverského a atiku zdobí sochy církevních Otců, sv. Augustina, sv. Jeronýma, sv. Ambrože, sv. Řehoře Velikého a sv. Bazila. Bendlova dílna také vyřezala dřevěné sochy dvanácti apoštolů na zpoděnicích a patrně provedla štukovou výzdobu pendentivů kopule. Závěru chrámu dominuje velký hlavní oltář se sochami sv. Bartoloměje, sv. Klementa, sv. Václava a sv. Vojtěcha.

Obraz s námětem Proměnění Páně na hlavním oltáři namaloval v roce 1632 Jan Jiří Häring. Na klenbě v kněžišti provedl v roce 1748 nástěnné malby s námětem alegorií Čtyř světadílů Karel Kovář. V severní boční lodi se nachází oltář sv. Ignáce z Loyoly, na němž visí „Pravý obraz“ (Vera effigies) sv. Ignáce. Nalevo od něj je obraz s námětem Ignácova vidění v La Storta. V protilehlé jižní lodi můžeme spatřit oltář s obrazem Smrti sv. Františka Xaverského. Na severní a jižní stěně lodi, blíže vchodu do chrámu visí obrazy Apoteózy sv. Ignáce z Loyoly (1710) a sv. Františka Xaverského (1710) od ráňe barokního malíře Jana Jiřího Heintsche. Soubor starších obrazů doplňují dva mladší na oltářích v příčné lodi s náměty sv. Jana Nepomuckého a Bolestné Panny Marie, které vytvořil Josef Hellich.

V roce 1714 byly podle návrhu architekta Františka Maxmiliána Kaňky zvýšeny obě věže a střecha byla doplněna o kupoli.

Exteriér:

Kostel se ve 20. století dočkal několika rekonstrukcí, ta největší probíhala od roku 1971 až do roku 1987, kdy byl kromě fasády kompletně renovován interiér včetně mobiliáře. Na neposledním místě je třeba zmínit i ochozy (empory) kostela, kde od prosince 2003 probíhají veřejnosti přístupné instalace současného umění.

V říjnu roku 2004 byla při kostele Nejsvětějšího Salvátora dekretem pražského arcibiskupa zřízena Akademická farnost (první farnost tohoto druhu v České republice) jakožto personální farnost určená pro pastoraaci studentů, učitelů a zaměstnanců pražských vysokých škol a jejich rodinné příslušníky. Tomáš Halík se tak z rektora kostela stal farářem akademické farnosti a Nejsvětější Salvátor přestal být filiálním kostelem pod správou křížovníků od sv. Františka.

Kostel Nejsvětějšího Salvátora vždy přitahoval moji pozornost a během exkurze jsem poprvé mohla vidět i jeho interiér. Při pohledu jsem si vybavila kostel Il Gesù v Římě, který je velmi podobný, ale prvním viditelným rozdílem je 14 pískovcových soch, které zdobí štít a ochoz a které jsou výrazným prvkem kostela v Praze. Vlivem deštivého počasí jsem bohužel nestihla si všechny sochy prohlédnout do detailu, ale i interiérová výzdoba je rovněž velmi poutavá. Při vstupu dovnitř se otevírá pohled na světlý, rozměrný a projasněný prostor. Na první pohled nelze si nevšimnout dominantní hlavní oltář, který zdobí sochy a obraz s námětem Proměnění Páně. Následně moji pozornost přitáhla klenba a štuková výzdoba. Při zkoumání jsme postupovali dál a prohlíželi si zpoděrnice, které jsou také zdobené sochami. Protože únava se již dostala do našich nohou, posadili jsme se na chrámové lavice, které mají krásné řezané ornamenty na čelech a bočnicích a začali jsme si detailněji prohlížet oltářní obrazy. V kostele jsme pak strávili delší dobu podrobnějším zaměřením na detaily. Na cestě směrem k východu náš pohled padl na varhany, které se před námi doposud schovávaly a pak jsme opustili kostel. Vytáhli jsme si deštníky a vrátili se k chladnému počasí.

Fotografie: Veronika Macháčková
Napsala: Anna Řehořová, Anna Pavlíková

KOSTEL SV. FRANTIŠKA SERAFÍNSKÉHO

Naše exkurze po Praze se skládala ze dvou dnů. První den, tudíž 22. května 2019, proběhla návštěva několika památek z období Baroka. Prozkoumávali jsme různé Barokní kostely a paláce s naším vedoucím doc. PhDr. Jaroslavem Bláhou, Ph.D.

Po prozkoumání několika kostelů a paláců jsme dorazili ke kostelu sv. Františka Serafínského, nebo jak se mu také říká sv. Františka z Assisi. V tomto kostele jsem nám zařídila vstup na 13 hodinu. Když jsme k tomuto kostelu přišli, tak některé z nás, hlavně já, už byly celkem vyřízené. Ten den jsme se nachodili hodně kilometrů a to se na nás taky podepsalo. Do kostela nás nechtěli jen tak pustit, i když jsem s nimi byla domluvena. Museli jsme počkat na pana faráře, který nás dovnitř pustil. Byla to velmi nepříjemná situace, protože jsme museli stát před kostelem v zimě a dešti a to ne zrovna malou chvíli.

Ale zpátky k tématu. Kostel svatého Františka Serafínského byl postaven v barokním slohu v letech 1679–1685 staviteli Gaudenzio Casanovou a Domenico Canevallem podle plánů Jeana-Baptisty Matheye. Vysvěcen byl v roce 1688 pražským arcibiskupem Janem Bedřichem z Valdštejna.

Exteriér:

Na fasádě kostela jsou ve výklencích plastiky českých patronů (sv. Anežka, Vít a František z Assisi vlevo, sv. Václav a Ludmila vpravo), díla Matouše Václava Jäckla z r. 1717. Po stranách vnějších vchodů do kostela jsou na vysokých podstavcích sochy Panny Marie a sv. Jana Nepomuckého od Jana Antonína Quittainera z r. 1758.

V nikách mezi pilastry jsou štukové postavy světců a světic od drážďanských sochařů Jeremiáše Süssnera a Konráda Maxe Süssnera z doby před r. 1690 (sv. Jáchym, Anna, Martin, Jiří). V kaplích jsou obdobně umístěny sochy sv. Kateřiny a sv. Barbory těchto autorů a socha sv. Jana Křtitele a sv. Josefa z dílny Matouše Václava Jäckla (1705).

Interiér:

Kostel zdobí vzácné obrazy Václava Vavřince Reinerera, na klenbě kopule mezi štukaturami Tomasse Soldattiho jsou obrazy Čtyř evangelistů, na klenebním pasu nad oltářem je obraz Nanebevzetí Panny Marie a Konstantinova bitva a Adorace archy úmluvy na jeruzalémské hoře. Kopuli plně pokrývá Reinerova freska Posledního soudu. Reiner namaloval také olejové obrazy na pletchu, které zobrazují církevní otce a jsou umístěny na pilířích.

Dalším významným autorem obrazů je Jan Kryštof Liška. Na stropě v kněžišti jsou od něj malby andělů a alegorických postav, fresky v kapli Nejsvětější Trojice a sv. Jana Křtitele a freska andělů nad vstupem do chrámu. Dále namaloval postavy čtyř ctností (Opatrnost, Moudrost, Spravedlnost a Statečnost), Klanění tří králů, Klanění pastýřů a nad hlavním oltářem Adorující andělé (90. léta 17. století). Na hlavním oltáři od Josefa Dobnera je Liškův obraz Stigmatizace sv. Františka. Mnohé další Liškovy obrazy jsou poškozeny dodatečnými přemalbami.

Na bočním oltáři sv. Kříže je obrázek sv. Jana Nepomuckého a hlavní obraz Nalezení a povýšení sv. Kříže od Michaela Leopolda Willmanna. Rámy obrazů jsou od Matouše Václava Jäckla a Jana Oldřicha Mayera. Willmannův obraz Vyhnání kupců z ráje je také nad vchodem do kostela.

Kostel má bohatou barokní výbavu nábytku a zařízení a vzácný a bohatý inventář (množství dalších soch a obrazů, monstrancí, kalichů, relikviářů apod.). Některé z volných obrazů a soch jsou umístěny v Křížovnické galerii.

V suterénu, pod hlavním kostelem, je další kostel, který svým uspořádáním včetně orientace navazuje na původní středověký kostel. Jsou zde náhrobky osobností řádu a grotta. Dolní kostel je přístupný z chodby kláštera a je také propojen malým zamřížovaným otvorem v podlaze s horním kostelem.

Mně se v tomto kostelu nejvíce líbila malba na stropě kupole. Můj pocit z této fresky ani nejde popsat. Seděla jsem v lavici asi 20 minut a jen koukala na tento přenádherný strop. Je zde vyobrazený poslední soud s anděly a alegorickými postavami. Opravdu doporučuji se jít do tohoto kostela podívat a nechat se unášet atmosférou jeho stropu.

Celkově na mě kostel působil docela tmavě i přes to, že se zde nacházejí bílé sochy a nádherně vymalovaná kupole. Možná to bylo způsobeno tím, že celý den bylo šero, anebo také tím, že vnitřek kostela byl z tmavého dřeva.

Ovšem jsem velice ráda, že jsem do tohoto kostela mohla nahlédnout, protože sama bych určitě kostel nenavštívila.

Fotografie: Veronika Macháčková
Napsala: Anna Řehořová, Anna Pavlíková

SOCHY NA KARLOVĚ MOSTĚ

Počasí nám bohužel ten den nepřálo, takže jsme se vydali zkoumat sochy na Karlově mostě s deštníky. Ačkoli pro nikoho z nás to nebyla první procházka mostem, tak pro mě to byly stále velmi zajímavé informace. Pan Bláha vyprávěl poutavě, a přestože jsme byli obklopené turisty, odnesla jsme si užitečné poznámky. Zopakovali jsme si historii mostu a

pak jsme se zastavovali u různých sousoší, zkoumali a komentovali různé detaily, jako například výraz obličeje.

Karlův most je druhým nejstarším kamenným mostem v České republice. Základní kámen celé stavby byl položen v roce 1357, na základech Juditina mostu. Jak je ze samotného názvu patrné, a stavbu mostu se zasloužil Otec vlasti Karel IV. Most, který již v minulosti představoval významnou spojnici mezi Starým Městem pražským a Malou Stranou, byl dokončen v roce 1402. Tvoří neopakovatelnou galerii především barokních soch a sousoší pod širým nebem. Na konci 17. a začátku 18. století byl most vyzdoben dnešní alejí soch, které pochází od různých sochařů zlatého období českého baroka.

- **Sousoší svatého Iva** - autor Matyáš Bernard Braun, rok 1711
- **Sousoší svatě Barbory se svatou Markétou a svatou Alžbětou** - autor Jan Brokoff s velkým podílem syna Ferdinanda Maxmiliána, rok 1707
- **Sousoší Piety** - autor Emanuel Max, rok 1859. Původní Pieta Jan Brokoff, r. 1695–1696, dnes ve dvoře Nemocnice Pod Petřínem
- **Socha svatého Josefa** - autor Josef Max, rok 1854, původně socha sv. Josefa - Jan Brokoff, 1706
- **Sousoší svatého Františka Xaverského** - autor Ferdinand Maxmilián Brokoff, rok 1711. Originál v Lapidáriu, kopie Čeňka Vosmíka z r.1913
- **Socha svatého Kryštofa** - autor Emanuel Max, rok 1857
- **Sousoší svatého Františka Borgiáše** - autor Ferdinand Maxmilián Brokoff, rok 1710
- **Socha svatě Ludmily** - autor Matyáš Bernard Braun, po roce 1720. Kopie z r. 1999, originál v Gorlici
- **Sousoší svatého Františka Serafínského** - autor Emanuel Max, r. 1855
- **Sousoší svatého Vincence Ferrerského se svatým Prokopem** - autor Ferdinand Maxmilián Brokoff, r. 1712
- **Socha svatého Mikuláše Tolentinského** - autor Jeroným Kohl, r. 1708
- **Sousoší svatě Luitgardy** - autor Matyáš Bernard Braun, r. 1710. Kopie B. Rak a J. Novák, r. 1995, originál v Lapidáriu
- **Socha svatého Vojtěcha** - autor Ferdinand Maxmilián a Michal Jan Josef Brokoff, r. 1709. Originál v Gorlici, kopie r. 1973 od Vojtěcha a Karla Hořínků
- **Sousoší svatého Jana z Mathy se svatým Felixem z Valois a svatým Ivanem** - autor Ferdinand Maxmilián Brokoff, r. 1714
- **Socha svatého Václava** - autor Josef Kamil Böhm, r. 1858
- **Sousoší Madony se svatým Bernardem** - autor Matěj Václav Jäckel, rok 1709. Originál v Gorlici. Kopie z let 1978 až 1980 pochází od M. Vajchra, V. Hlavatého, J. Vítvara, A. Viškovské–Altmanové
- **Sousoší Madony se svatým Dominikem a svatým Tomášem Akvinským** - autor Matěj Václav Jäckel, rok 1708. Originál v Lapidáriu, kopie V. Bartůněk a J. Hanzl, rok 1958–1961
- **Sousoší svatého Kříže s Kalvárií** - bronzové původně zlacené tělo Krista koupeno 1657 v Drážďanech, mramorový sokl z r. 1681, zlacený hebrejský nápis z r. 1696, kamenný pahorek s bronzovými nápisovými deskami (Jan Jiří Heermann) a křížem se zlacením z r. 1707, postranní pískovcové sochy Emanuela Maxe z r. 1861

- **Socha svaté Anny** - autor Matěj Václav Jäckel, rok 1707. Originál v Gorlici, kopie z r. 1999 od Vojtěcha Adamce a Martina Pokorného
- **Sousoší svatého Cyrila a Metoděje**- autor prof. Karel Dvořák, léta 1928–1938. Původně sousoší sv. Ignác z Loyoly, Ferdinand Maxmilián Brokoff, r. 1711, donátor novoměstská kolej jezuitů, v Lapidáriu
- **Socha svatého Jana Křtitele** - autor Josef Max, rok 1855. Původně Křest Krista, Jan Brokoff, r. 1706, donátor radní J. B. Neumann z Neuburku, v Lapidáriu
- **Sousoší svatého Norberta se svatým Václavem a svatým Zikmundem**- autor Josef Max, rok 1853. Původně sv. Norbert mezi řádovými bl. Adrianem a Jakubem, Jan Brokoff, r. 1708; později sv. Norbert mezi anděli, Ignác Platzer, r. 1765
- **Socha svatého Jana Nepomuckého** - hliněná skica Matyáš Rauchmüller, r. 1681, dřevěný model pro odlitek Jan Brokoff, rok 1682, odlil J. V. Herold, r. 1683
- **Socha svatého Antonína Paduánského**- autor Jan Oldřich Mayer, r. 1707
- **Socha svatého Judy Tadeáše**- autor Jan Oldřich Mayer, rok 1708
- **Socha svatého Augustina** - autor Jeroným Kohl či J. B. Kohl, r. 1708. Kopie J. Dušek, r. 1971, originál v Gorlici
- **Socha svatého Kajetána**- autor Ferdinand Maxmilián Brokoff, rok 1709
- **Socha svatého Filipa Benicia**- autor Michal Bernard Mandel, r. 1714
- **Socha svatého Víta**- autor Ferdinand Maxmilián Brokoff, r. 1714
- **Sousoší svatého Salvátora se svatým Kosmou a Damiánem** - autor Jan Oldřich Mayer, r. 1709

Fotografie: Monika Pešoutová
Napsala: Anna Řehořová, Anna Pavlíková

KOSTEL SV. JOSEFA

Kostel svatého Josefa na Malé Straně v Praze 1 je římskokatolický kostel kongregace anglických panen. Raně barokní kostel byl postavený v letech 1686 až 1692 jako součást tehdejšího kláštera karmelitek a jsou společně chráněny jako nemovitá kulturní památka České republiky.

Kostel byl vystavěn při nejstarším českém klášteře bosých karmelitek v Čechách, založeném v říjnu roku 1656, a to v letech 1687 až 1693 v raně barokním slohu, navrhl ho architekt Abraham di Parigi (Abraham Paris) na úzké parcele v dnešní Josefské ulici, (dříve nazývané K svatému Tomáši), stavitelem byl Johann Ross. Byl postaven na západní straně kláštera karmelitek čp. 43/III. Ke klášteru patřila rozlehlá zahrada se třemi kaplemi, kterou po převodu majetku získala městská část Praha 1 a otevřela ji veřejnosti pod názvem Vojanovy sady. Karmelitky zde působily až do roku 1782, kdy odešly do Pohledu a odtud do bývalého kláštera barnabitů u sv. Benedikta na Hradčanech. Zde je nahradily anglické panny, které klášterní budovu využívaly do roku 1920.

Nyní klášter opět slouží anglickým pannám, komunita přišla ze Slovenska. V kostele se každou neděli setkává frankofonní katolická komunita.

Architektura:

Magistrát po výkupu 34 domů pro palác Albrechta z Valdštejna, pro kolej jezuitů a paláce nové šlechty (viz bitva na Bílé hoře) bránil dalšímu skupování pozemků v této lokalitě, stavby začaly být drobnější a detailněji propracované.

Kostel sv. Josefa byl zbudován na oválném půdorysu sklenutém kupolí s klenebními pasy a okulem. Průčelí rytmizované přepásanými bosovanými pilastry připomíná jednak nizozemskou architekturu, např. jezuitský kostel ve vlámské Lovani, ale také karmelitský chrám v Linci. Fasáda ve zúženém měřítku vychází ze vzoru hlavního karmelitánského kostela Santa Maria della Scala v Římě, v městské části Trastevere. Na východní straně je kostel chodbou propojen s chórovou kaplí.

Exteriér:

Plastiky na čelné fasádě: Socha sv. Terezie z Ávily a sv. Josefa, jejichž autorem je Matěj Václav Jäckel, plastický znak s rakouským císařským orlem a iniciálou císaře Leopolda I., který se osobně zúčastnil svěcení základního kamene stavby; na boční (jižní) fasádě: Socha Panny Marie Immaculaty, autor Matěj Václav Jäckel.

Interiér:

Sochy na hlavním oltáři jsou dílem dílny sochaře Matěje Václava Jäckla. Petr Brandl dodal tři obrazy: na hlavním oltáři jsou to Svatá rodina (mezi sochami sv. Jana z Boha a Marie Magdalény Pazzi), na postranním oltáři Vidění sv. Terezie z Ávily (mezi sochami sv. Petra a Pavla) a v chórové kapli polofiguru svatého Josefa s Ježíškem.

Další oltáře:

- Apoteóza svaté Tekly (olejomalba na plátně, po stranách sochy sv. Václava a sv. Ludmily)
- Svaté Anny Samotřetí (polychromovaná dřevorezba pod baldachýnem)
- Svatého Jana Nepomuckého (polychromovaná dřevorezba pod baldachýnem)

Co mě zaujalo:

Když jsme ke kostelu přišli, silně přšelo. V prostoru před vchodem byl malý parčík, který příjemně navozoval atmosféru. Schovaní pod deštníky, namačkaní k sobě, v malém prostoru cestičky jsme si připomněli fakta o kostele a těšili se dovnitř do tepla. Původně jsem si tento kostel spletla se stejně jmenovaným na náměstí Republiky. Rychle před tím, než jsme přišli před kostel jsem si našla fakta, ale měla jsem strach, protože jsem volala kvůli povolení vstupu do jiného kostela. Naštěstí měli ale zrovna otevřeno, takže dostat se dovnitř nebyl problém. Pohled na úzké průčelí, ze kterého na nás shlížely sochy zobrazující svatou Terezii z Ávily a svatého Josefa, mi připomněl Řím, kde jsou kostely doslova na každém rohu. A díky bezprostřednímu přiléhání kostelů a obytných domů působí většina kostelů jako běžná součást zástavby. Což do jisté míry polidšťuje kostel jako takový, ale zároveň zkulturňuje ulice, jinak plné bytů a obchůdků.

Krásné kované dveře nás uvítaly do malého prostoru, jehož dominantou byla kupole. Čistá bílá barva stěn i stropu dala vyniknout nástěnným obrazům Petra Brandla se zlatými rámy. I když bylo venku šero, světlo padalo z centra kupole až na dlážděnou podlahu s jednoduchým ale příjemným vzorem a vykreslovalo jemnou štukovou výzdobu na hlavicích sloupů a nad výklenky. Zaujalo mě celkové působení kostela, který z venku vypadal jako malý jednolodní kostel a kupole nebyla vidět. Uvnitř byl ale celý prostor centralizovaný a díky vysoké kupoli působil více monumentálně. Ve skutečnosti bych ani nevěděla, že tam takový kostel je, člověk si ani neuvědomuje kolik významných staveb mívá každý den.

Fotografie: Veronika Macháčková
Napsala: Tereza Erbenová

KOSTEL SV. TOMÁŠE

Klášterní farní kostel sv. Tomáše je poměrně velký římskokatolický chrám postavený při augustiniánském klášteře v Praze 1 na Malé Straně. Kostel byl založen již ve 13. století, jeho současná, vrcholně barokní podoba pochází z doby po přestavbě v 1. polovině 18. století.

Kostel má velmi bohatou uměleckou výzdobu, která zahrnuje některá mistrovská díla významných evropských umělců (P. P. Rubens, B. Spranger, K. Škréta ad.). Společně s přilehlým klášteřem augustiniánů je chráněn jako kulturní památka České republiky.

V jádru gotický chrám je překryt bohatě členěnou architekturou Kiliána Ignáce Dientzenhofera.

Malířská výzdoba:

Nástrovní malby od Václava Vavřince Reinera na kupoli a v kněžišti se týkají života sv. Tomáše, v lodi sv. Augustina.

U jednoho z nejvýznamnějších malířů té doby, Petra Paula Rubense, nechal Antverpách roku 1637 zhotovit obrazy hlavního oltáře Umučení sv. Tomáše a menší sv. Augustin převor kláštera Jan Svitavský. Originály jsou v Národní galerii. Před hlavním oltářem vlevo je oltář s renesančním obrazem sv. Šebestiána od Bartoloměje Sprangra. Na protějším oltáři je barokní vyobrazení sv. Rocha od Františka Xavera Palka.

Nejvýznamnější český malíř raného baroka, Karel Škréta, je autorem dvou obrazů Nanebevzetí Panny Marie a Nejsvětější Trojice (kolem roku 1644). Ty jsou umístěné na dalších dvou proti sobě v kněžišti stojících oltářích, v místě pod kupolí. Ze stejného Škrétova období je i obraz Očišťování Panny Marie (kolem roku 1645) umístěný v sakristii, zatímco jeho zdejší asi nejvýznamnější dílo, sv. Tomáš z Villanovy (1671) na prvním oltáři vpravo po vstupu do chrámu pochází již z umělceva pozdního období.

V kostele je umístěna jedna z nejlepších prací malíře Antonína Stevense ze Steinfelsu, Ukřižování na oltáři Svatého kříže u středního pravého pilíře. Stevens je dále autorem kvalitního díla svatý Mikuláš Tolentinský u vedlejšího pilíře směrem k oltáři a obrazů Svaté rodiny se sv. Annou a Janem Křtitelem a Narození Páně na oltářích u protějších pilířů.

Sochařská výzdoba:

Sochy nad hlavním (sv. Augustin) a bočním (sv. Tomáš) vchodem do kostela jsou dílem Jeronýma Kohla.

Ondřej Filip Quitainer (a dílna) vytvořil podle návrhu Jana Jiřího Heinsche sochy sv. Augustina, Vojtěcha, Víta a Václava na oltářích sv. Rodiny a sv. Jana Nepomuckého v levé boční lodi. Ty původně sloužily jako modely pro ze stříbra odlévané sochy pro hlavní oltář. Díky materiálu velmi drahé sochy byly o několik let později roztaveny a nahrazeny levnějšími postříbřenými dřevěnými, díly Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa (sv. Augustin, Monika a Ludmila) a jeho žáka Ignáce Millera (Vojtěch, Vít a Václav). Ostatní řezbářské práce na hl. oltáři jsou dílem

Quitainerova syna Jana Antonína, který je autorem bohatě zdobené kazatelny. Z jeho dílny pochází i další sochy na oltářích sv. Rocha a Mikuláše Tolentinského.

Na oltáři Všech svatých vlevo při vstupu do kostela jsou dvě raně barokní sochy, sv. Rocha a Šebestiána, od Jana Jiřího Bendla.

V kapli sv. Doroty vpravo vedle chóru je dřevěný gotický krucifix.

Nejstarší zpráva o kostele na tomto místě se datuje do roku 1229. Původně byl postavený a užívaný benediktiny z opatství sv. Markéty z Břevnova. V roce 1285 byla na příkaz Václava II. (+1305) nově příchozími augustiniánskými bratry tato kaple s vedlejším pozemkem přebudována na kostel s přilehlým klášterem. Celý komplex byl dvakrát zničen během husitských válek (1420–1437). Protože v té době většina farních kostelů v Praze přešla buď k husitům nebo utrakvistům, byl kostel sv. Tomáše vyhlášen farním kostelem římskokatolického společenství. Během raného říšského období (1526–1637) se stal královským kostelem. Augustiniánskému řádu byl zvláště nakloněn pozdější císař Svaté říše římské Karel VI. (+1740). Na území farnosti je 273 obytných domů s asi 1500 obyvateli. Asi 160 z nich jsou katolíci, kteří navštěvují bohoslužby v kostele sv. Tomáše. Avšak jsou zde také jiní věřící, kteří navštěvují bohoslužby v jiných kostelích v okolí. Kromě toho je zde 400 katolíků, kteří pravidelně každou neděli navštěvují bohoslužby v anglickém jazyce. Kostel sv. Tomáše využívá také španělská komunita, kterou tvoří asi 95 věřících.

Co mě zaujalo:

Při příchodu ke kostelu mě zarazilo, jak blízko je ostatním budovám a městským komunikacím. Když okolo projížděly tramvaje, byly tak blízko, že by s sebou mohly strhnout kus omítky. Před vstupem na nás čekala pouze úzká ulička, která znemožňovala pohled na krásné průčelí se sochou svatého Augustina a člověk si ani neuvědomil, že někde tam nahoře je věž. I tak ale stavba vypadala monumentálně. Konvexně-konkávní tvary jako by chtěly udělat majestátní dojem, což umocňovaly i vysoké sloupy. Po vstupu dovnitř se pocit majestátnosti ještě více prohluboval. I když jsme byli promoklí, zasedli jsme do lavic a obdivovali překrásně malovaný strop s erby a světlo prostupující na podlahu. Víím, že hodně z nás bylo znechuceno „mumiemi“ ve skleněných rakvích. Nejprve jsme si jich ani nevšimli, jelikož byly relativně malé a u sloupů hlavní lodě. Ani doteď nevím, zda to byly opravdu mrtvé osoby nebo jen atrapy. Dle mého názoru vypadaly reálně. Zlatý oltář působil bohatě až fenomenálně a jeho odlesky nás doprovázely až k východu.

Fotografie: Veronika Macháčková
Napsala: Tereza Erbenová

KOSTEL SV. MIKULÁŠE NA MALÉ STRANĚ

Kostel sv. Mikuláše také známý jako chrám, je nejslavnější barokní chrám Prahy, stojící společně s bývalým jezuitským profesním domem uprostřed Malostranského náměstí. Na jehož místě stál až do roku 1743 gotický farní kostel, který byl vysvěcen pražským biskupem Tobiášem roku 1283.

Dnešní barokní chrám Sv. Mikuláše patří mezi nejcennější barokní stavbu severně od Alp. Realizace a stavba trvala téměř sto let, na která se podíleli tři generace velkých barokních architektů: otec, syn a zeť: Kryštof Dientzenhofer, Kilián Ignác Dientzenhofer a Anselmo Lurago.

Exteriér:

Hlavní průčelí chrámu je konkávně – konvexně zvlňené. Součástí fasády jsou dvě dvojice sloupů – sochy svatých. Na štítu nalezneme znak Františka Karla Liebssteinského hraběte z Kolowrat. Jižní průčelí je tvořeno vysokým soklem, dvěma patry s pravidelně uspořádanými okny a atikou s neobvyklými trojlístovými otvory. Východní průčelí zakrývají přilehlé domy. Severní fasáda s portálem je skryta ve dvoře profesního domu.

Kupole nad křížením chrámu je posazena na vysokém tamburu členěný okny a pilastry s vazami. Věž je složitě utvářena, jednotlivá patra jsou v řádu a měnících se zmenšujících půdorysů s konkávním prohnutím. Za socialismu tato věž byla používána jako pozorovatelná Státní bezpečnosti. Celek vrcholí hodinami a náročně vytvořenou klempířsky zpracovanou střechou.

Interiér:

Obrazy na oltáři: Smrt sv. Josefa, Navštívení panny Marie – Jan L. Kracker

Obrazy na bočních oltářích: Oslava sv. Barbory- Ludvík Kohl, Ukřižování s P. Marií Bolestnou a dušemi v očistci - Karel Škréta, Archanděl Michael porážející ďábla – F. Solimena, Víze sv. Ignáce z Loyoly – I. Raab, Sv. Alois s dětmi uctívající Nejsvatější Srdce Ježíšovo – I. Raab. A mnoho dalších.

Každého příchozího ohromí zejména svými rozměry a monumentálně pojatým interiérem. Hlavní varhany byly zhotoveny v letech 1745–1747. Barokní varhany mají sice více než 4 000 píšťal až šest metrů vysokých. Hrál na ně Mozart v roce 1787.

Hlavní oltář:

Oltář byl vytvořen neznámým mistrem v první čtvrtině osmnáctého století. Oltář byl zhotoven ze dřeva a zdobený polychromií a zlacením. Na mramorové nástavbě je umístěna pozlacená plastika sv. Mikuláše. Lidské oko zaujme sousoší sv. Ignáce a Františka Xaverovského. V chrámu je spousta významných oltářů, např. oltář sv. Kateřiny, na kterém najdeme kopii Pražského Jezulátka.

Mé postřehy: Velice mě zaujala fasáda celé budovy. Optický klam, který funguje pouze ze strany budovy.

Pocit nebo dojem (slovo): horko, radost, ohromení, tajemství,

Co si budu pamatovat - zajímavost: Na varhany v tom to kostele si zahrál samotný Mozart.

Zajímavost: Když se postavíme, z boku budovy vidíme optické vlnění fasády.

Fotografie: Veronika Macháčková
Napsala: Veronika Macháčková

BANKA ČESKOSLOVENSKÝCH LEGIÍ

Druhý den jsme měli naplánovanou trasu po kubistických budovách po Praze. Začali jsme hned z kraje u školy, kde každý den míváme Diamant. Dále jsme pokračovali k paláci Adria, když jsme byli na Jungmannově náměstí, zašli jsem ke kubistické lampě od Emila Králíčka.

Další zastávkou byla Banka československých legií v ulici Na Poříčí, které se za první republiky též říkalo Legiobanka. V roce 1919 byla založena v Rusku po rozhodnutí českých legionářů, kteří chtěli založit finanční a hospodářskou centrum legií. V protektorátu v roce 1940 byla nařízena změna názvu banky na Českomoravskou banku v Praze. Po válce roku 1945 byla banka znovu přejmenovaná a to na Ústav Legiobanka, akciová společnost.

Exteriér:

Budova je postavena ve stylu rondokubismu též nazýván jako národní sloh nebo obloukový kubismus. Navržena architektem Josefem Gočárem. Roku 1919 byl projekt realizován a začala výstavba budovy. Na výzdobu exteriéru si J. Gočár přizval své přátelé Jana Štursu a Ottu Gutfreunda.

Jan Štursa stojí za sochařskou výzdobou nad hlavním vchodem do banky. Čtyři plastiky zobrazující legionáře na frontách na vrcholcích pilířů. Průkopník českého kubistického sochařství, sochař Otto Gutfreund vytvořil pro Banku legií reliéf na parapetu druhého patra. Na pískovcovém reliéfu je námět od vzetí do legií, přes bitvy až po návrat z legií.

Mezi lety 1937 – 1938 byl přistavěn moderní dům ve funkcionalistickém stylu od architekta Františka Marka, který byl Gočárův žák na Akademii výtvarného umění v Praze.

Interiér:

Dvorní prostor vyplnila přízemní stavba v níž je trojlodní hala bankovní dvorany. Na interiérovou výzdobu si Gočár přizval svého dalšího přítele Františka Kyselu, který dělal vitráž v čele trojlísté klenby nad bankovní halou. Stejně tak je od něj i malířská výzdoba v interiéru.

Fotografie: Veronika Macháčková
Napsala: Karolina Daniela Jakoubková

DŮM U ČERNÉ MATKY BOŽÍ

Další naší zastávkou byl Dům U Černé Matky Boží. Ten je považován za první pražskou kubistickou stavbou z roku 1912. Stejně jako Legiobanku, tak i tento dům navrhl architekt Josef Gočár pro obchodníka Josefa Herbsta, který měl sloužit jako obchodní dům.

Exteriér:

Dům nese jméno po plastice Černé Matky Boží na severovýchodním nároží ze 17. století. Podle magistrátu hlavního města Prahy, nesplňoval první J. Gočárův návrh požadavky posuzovatele stavby. Dům nebyl v souladu s historickým prostředím a proto J. Gočár reagoval tak, že dům doplnil o další kubistické prvky, jako je balkonové zábradlí nebo udělal více kubistický hlavní vchod.

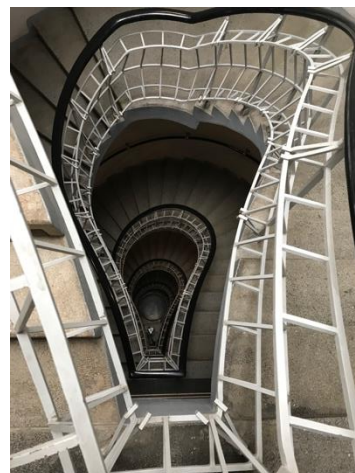

Roku 1993 – 1994 došlo ke kompletní rekonstrukci domu podle projektu Karla Pragera. Během rekonstrukce byl dům dán do původního stavu, tudíž byly odstraněny staré nátěry. Podle původního návrhu od J. Gočára byla dostavěna i část prosklené střechy, která původně nebyla zrealizována.

Interiér:

Interiér u Domu U Černé Matky Boží navrhl již několikrát zmiňovaný J. Gočár. Navrhl třeba interiér kavárny včetně veškerého nábytku a to i barový pult z tmavě mořeného dubového dřeva.

V suterénu bývala vinárna, dnes je zde obchod s kubistickým zbožím. V prvním patře byla kavárna, která tam je do dnes. Ve druhém patře byl obchod s textilem, třetí patro sloužilo jako prostor pro kanceláře a čtvrté pro byty. V těchto patrech je dnes výstavní prostor s kubistickým nábytkem a obrazy. Mezi jednotlivými patry se pohybujeme po schodech připomínající kapku.

Od roku 2010 je dům na seznamu národních kulturních památek.

Fotografie: Veronika Macháčková
Napsala: Karolina Daniela Jakoubková

Závěr exkurze:

Z Celetné ulice, kde jste měli prohlídku expozice kubistického nábytku a obrazů, jsme se přesunuli na Výtoň, kde nám Mgr. Viktor Čech přednášel o kubistických domech a vilách. Začali jsme hned na Rašínově nábřeží u Kovařovicovou vilou, kterou navrhl Josef Chochol a mezi lety 1912 – 1913 začala výstavba.

Další zastávka byla u sousedící budovy od Emila Králíčka, posléze jsme došli k trojdomku pořád na Rašínově nábřeží. Troj domek navrhl architekt J. Chochola a výstavba proběhla v letech 1912 – 1913. Účelem stavby bylo, aby to byl obytný dům a tak tomu je i do dnes. Naší poslední zastávkou byl obytný, nájemný dům v Neklanově ulici. Architekt, který navrhl tento dům, navrhl i mnoho dalších domů v této lokalitě a tím byl architekt J. Chochol.

Z této exkurze si mnoho z nás odneslo spoustu nových jmen a nebo jsme i jiná jména významných architektů, malířů, sochařů a mnoha dalších umělců připomenuly. Hodně nových poznatků a údajů jsme si každá odnesla domů. Mnohé členky exkurze se podívaly i jinam než je jejich každodenní trasa ze školy domů a rozšířily si tak obzor po Praze.

Chtěla bych poděkovat našim pedagogickým průvodcům po Praze. Velké díky patří doc. PhDr. Jaroslavu Bláhovi, Ph.D. a Mgr. Viktoru Čechovi, myslím, že tak mluvím za všechny zúčastněné studentky.